

RJEČNIK EPOHE (2)

SELOTEJP: RIJEČ KOJOM SE U RATU VEŽU UBIJENI PRIJE BACANJA U RIJEKU I KOJOM POLITIČARI JEDNI DRUGE PODSJEĆAJU DA IH VEŽU NERASKIDIVE NITI

SEAD ALIĆ

INA Riječ koju je unosnije prodati nego se njome koristi. Prodajom te riječi povećava se imovina, nekretnina, svojstva, otpremnina...

NAIVAC Osoba koja misli da riječi još znače ono što su nekada značile. Primjerice da radnik označava osobu koja ima posao, da televizija ima obrazovni program, da kraljice stanuju u zatvorima, da sredstva informiranja informiraju, da su političari umjetnici mogućeg, da gluma prebiva u kazalištima, da se političari pripremaju za diskusije u Saboru, da na površinu političkih zbivanja uvijek isplivaju najbolji, da novinari nisu pokupovani...

Naivac je osoba koja živi u starih značenjima pojmove jer mu je tamo ugodnije. Živeći sa starih značenjima, naivac nostalgično pokušava živjeti...

SELOTEJP Riječ kojom se u ratu vežu ubijeni prije bacanja u riječku i kojom političari jedni druge podsjećaju da ih vežu neraskidive niti.

UMREŽENOST Riječ koja politici i mafiji omogućava kamufliranje. Dok nazočni njihovim razgovorima misle kako je riječ o internetskom povezivanju, oni govore o povezivanju ljudi u interesne zajednice u kojima svako (prema mjestu u hijerarhiji) ima svoj dio.

OPOZICIJA Riječ koja označava drugo stanje u politici.

Kada iskra poraza na izborima udari u ogreze glave s lista političkih partija, zbiva se povlačenje u drugo stanje. To je stanje prividne pasivnosti, odmora i svodenja računa.

Činjenica je da se tada doista propituje tko je i zašto podbacio u obećanjima, zašto se nije nudilo više, gdje i kako je moglo doći do "pada uvjernljivosti" napadima obećanja...

Pa ipak drugo stanje u politici vrlo je važno vrijeme ubiranja plodova u ekonomskom sektoru.

Trebaju se svesti računi sa svima kojima se pomoglo u poslovima, zaposlenjima, u promjenama položaja, napredovanjima, natječajima, dobrenjima, prenamjenama i sl.

Vrijemo je to također smišljanja još većih i još najvećih obećanja. "Narod je ionako stoka", može se često, kao opravdavanje čuti po hodnicima stožera partijskih kuća. Kreativnosti pripomaže činjenica da se sada može obećati naprosto sve – što god se uopće pojavi u glavi.

Opozicija je moćna i vrlo korisna riječ. Ona omogućuje da se aktualna vlast natjera na ono što aktualna opozicija nije htjela ili nije uspjela. Riječ je to koja oslobada, koja nudi, poziva na savjest, kritički orijentirano razmišljanje, analizu i usporedbu...

Dok ste u okrilju te riječi, možete biti i hrabri i velikodusni, i razboriti, logični, ali i ne morate. Dakle riječ je o zamjenici kojom se označava prošla i buduća vlast. Vlast u vrijeme kada nije na vlasti.

MOST Bit će spojeno ono čemu je sudeno biti spojenim. Razlikama usidrenim na različitim obalama ljudska ruka, bombe i projektili mogu samo pomoći da ostana na svojim obalama podcrtane rijekom između njih.

Most je u suvremenom tranzicijskom jeziku riječ koja može povezivati isključivo dva hrvatska konteksta.

KARIKATURA Riječ koju smo prestigli.

NESKRIVENOST Riječ koja dokazuje misaoni potencijal tranzicijskih jezičnih oblika: Neskriveno raditi što te volja, platforma je tranzicijske političko-bankarsko-mafijaške vrhuške. Razotkriti se u svojoj neskrivenosti – pokazati se jest heideggerijanski u svoj svoj istini. Istinovali na neskriven način u bitku suvremenog tranzicijskog hrvatskog jezika znači istovremeno i razotkrivati se i biti sigurnim...

SKEPTIČKA JAMA Septička jama u koju smo upali jer smo bili preskeptični da se bilo što može napraviti. Termin je prvi upotrijebio poznati hrvatski metafizičar koji je prešao predavati filozofiju na fakultetu u metropoli zato što je – kako se priča – jedini imao potvrdu iz Vrapča da je sposoban predavati filozofiju.

Skeptička jama kao takva ne pripada izvorno suvremenom tranzicijskom hrvatskom jeziku, ali on bi se u njoj i te kako mogao naći i prepoznati.

KRITIKA POLITIKE I POLITIČARA Fenomen koji je naprosto nemoguće jezikovati na tranzicijski način. Svaki naime pokušaj da se nešto takvo kao što je kritika politike ili političara izgovori ili proveđe u jeziku ili posredovanjem jezika – završava u svojoj suprotnosti: pruža politici i političarima šansu da još jednom izgovore svoju mantru.

Tranzicijski jezik onemogućava kritiku jer su njegovi pojmovi tako posloženi da omogućuju političaru beskom-promisan bijeg u slaganje s kritikom, pridruživanje kritici, suglasnost, ukazivanje na vlastite napore, instant-obećanja, skretanje pod ručnom, odlazak nacionalne oblake...

Kritizirati politiku i političare znači omogućiti im da govore, a to je opasno za ekologiju i pamet.

ZNANSTVENI SIMPOZIJ NA TEMU Riječ je o razgovorima na određenu temu. Nakon što svi sudionici uđu u dvoranu, moderator zaključi kako nisu svi došli i da treba sačekati akademsku četvrt. Po završetku akademске četvrti, premda nikto nije došao, skup može početi s radom. Na početku skupa moderator najavi osobu s kravatom koja u ime organizatora pozdravlja skup. Osoba s kravatom zatim najavljuje osobu iz partije (kamuflirano u osobu državne, gradske ili kulturne institucije) koja u ime ljudi partije pozdravlja skup. Onda se piće kava.

Prvi je referat onaj koji je ubilježen kao prvi u sadržaju simpozija. On traje. Po završetku prvog referata slijedi diskusija koja se nekada prebacuje na kraj.

Obično već prvi referent zaključi kako mikrofon ne radi. To što nitko od govornika nije ništa isprobao prije početka simpozija nazvano je tehničkim poteškoćama, problemima tehnike ili od mlijeta naprsto – tehnikom.

U svakom izlaganju sudionik simpozija izgovori prošće oko dva milijuna nepovezanih riječi, upozori na pedesetak autoriteta, citira po sjećanju dvjestotinjak knjiga, dokaže opisima da je bio na tridesetak lokacija. To je ta tema o kojoj je riječ.

Plašći se promašivanja teme, sudionik simpozija pogoda je različitim riječima, pokretima ruku koji simboliziraju napregnutost moždane kore, estrađnim pridržavanjem optičkog pomaguila na nosu, naginjanjem prema naprijed, kačenjem pogleda o obližnji prozor i slično.

Mudri starosjedoci simpozija nikada ne zaborave zahvaliti što su pozvani na simpozij. Predbilježba je to za sljedeći. Oni najmudriji imaju svoje mape aktualnih simpozija na temu. Oni sa temom jure od simpozija do simpozija.

Vrijeme simpozija uvijek je u pravilu podijeljeno na tri dijela. Najmanje je važan onaj prvi dio u kojem su svi prisiljeni slušati jednoga. Nešto je bolje vrijeme diskusije kada svi mogu slušati nekolicinu. Najbolje su pauze kada nitko ne mora slušati nikoga. Tada se razgovara.

KARDINAL Osoba koja obavlja ulogu moderatora bulansa između hijerarhije koja ga sufinancira i vlastite savjesti.

Igrač na žici razapetoj između križa slike novih medija i starih crkvenih vitraja.

Vjernik osuden na širenje vjere proskribiranim načinima suvremene komunikacije.

Čovjek unaprijed osuden na to da će pogriješiti. Otuda odrednica: kardinalna greška.

KONFERENCIJA ZA TISAK POLITIČKE STRANKE

Gramatičari su majstori otkrivanja skrivnog kapitala. Kako u svemu tako i u PR-u. Dok su nekada političari tiho ispod stola donosili odluke koje su onda provodili bez nekakve velike pompe, suvremeni gramatičari odlučili su iskoristiti sredstva javnog informiranja.

Kako je jedna sekunda televizijskog programa basnoslovno skupa, a oni moraju reklamirati svoju interesnu grupaciju (stranku), odlučili su svaku svoju odluku objaviti tako da se pojavljuju ispred velikih panoa na kojima su njihove oznake. Time su ne samo postigli efekt gledanosti, nego su svim gledateljima dali do znanja kako im prkose tim besplatnim reklamiranjem.

Konferencija za tisak političke stranke zapravo je nogometna utakmica u kojoj gledamo driblanje javne televizije i gledatelja reklamnih panoima i besplatnim oglašavanjem. U tome je dio tajne rečenice koju neki od njih znaju reći – da kampanja traje četiri godine.

Drugi je dio, naravno, sadržan u trošenju, plaćanju, preplaćivanju, podmićivanju i drugim oblicima prelivanja društvenih sredstava u kulstvena bivstvovanja.

Kad bi sredstva javnog propaćavanja (mediji) naplatila reklamiranje pozadinama konferencija za tisak, najveće bi partie bile najveći dužnici. Budući da im se to ne plaća – te najjače partie dovode i odvode ljudi koji donose odluke.

RATAR Čovjek koji otplačuje rate skupog kredita. Za razliku od kamataru, koji naplačuje rate skupog kredita. Ratar, da bi otplatio kamate kredita, radi nešto sa zemljom. Kamatar radi s kamom.

DELOŽACIJA Suptilnost jezika povremeno se iskazuje i začudnim posezanjem za tudicama. Hrvatskom je jeziku, primjerice, toliko teško bilo govoriti o sve češćim i sve strašnjim izbacivanjima pojedinaca i obitelji iz kuća ili stanova na ulice da je sam jezik, kao takav, od sebe – posegnuo za miskin stranim jezikom.

Tako se omogućila dvostruka negacija: Ne priznajući tudice, izbjegavamo izgovoriti vlastitu nesreću.

MINISTAR VANJSKIH POSLOVA

Pojam koji je nekada podrazumijevao osobu koja sve svoje znanje nosi sa sobom. Danas je riječ o osobi koja većinu svog znanja nosi u svojim pomoćnicima. Ali ne samo da nosi. Time se javno hvali na press konferencijama.

Dužnosnik je to s memorijom glasnogovornika. Pouzdaje se na vanjsku memoriju. Sposoban ne reći ništa i to u dugim, naizgled smislenim rečenicama.

Ministar vanjskih poslova s vanjskom memorijom sudbina je države koja će Europu gledati izvana. Ako se iznutra nešto ne desi.

Nastavlja se...